

PAAUGLYSTĖS TARPSNIAI

PAAUGLYSTĖS TARPSNIAI

☞ Paaugliai labai greitai keičiasi. Todėl, norėdami jiems padėti, turime tiksliai žinoti, kas jiems darosi.

☞ Šiose santraukose pabrėžiama, ko paaugliams labiausiai reikia ir paaiškinama, kaip tėvai, mokytojai ir globėjai galėtų jiems tai suteikti.

17-18 metų (IV kl.)

Orientuoti į ateitį. Savarankiški. Nerimaujantys.

„KĄ DARYSIU?“ TARPSNIS

Paauglio dėmesio centre – mokyklos baigimas

Jie praauga mokyklą, tad gali netekti susidomėjimo su ja susijusia veikla. Didžiausią dėmesį ima skirti tam, ką veiks pabaigę vidurinę mokyklą. Nerimauja, nes nežino, kokia ateitis jų laukia.

Suaugusiojo vaidmuo:

Parodykite jiems galimus pasirinkimus

Nėra nieko galingiau už žodžius „gali būti, kuo tik panorėjusi“, taip pat galima lengvai atimti ryžtą žodžiais „neturi iš ko rinktis“. Dauguma tokio amžiaus paauglių atsiduria kažkur per vidurį tarp šių dviejų teiginių. Padėkite vaikams pasiruošti ateičiai, atverdami jiems teigiamas, tikroviškas galimybes.

Pagrindiniai veiksmai

- Nuraminkite juos. Padėkite paaugliams suprasti, kad dabar, šią akimirką, jie neturi priimti lemtingo sprendimo dėl viso savo būsimo gyvenimo.
- Sutelkite dėmesį į mažus žingsnelius. Padėkite išsiaiškinti, kokius žingsnelius į ateitį pirmiausiai reikėtų žengti.
- Aptarkite paauglius dominančias būsimos karjeros galimybes. Padėkite jas ištirti ir išbandyti.
- Nemėginkite ištaisyti visų vaikų klaidų. Paruoškite juos ateičiai, leisdami patiems šias klaidas ištaisyti.
- Netrukus jie įgis visišką laisvę, tad jau dabar suteikite paaugliams kuo daugiau laisvės ir teisių spręsti patiems. Toliau patarinėkite tose srityse, kuriose jiems sunkiausiai sekasi.

Būdami šio amžiaus...

JIE MAŽSTO KAIP FILOSOFAI.

Užduokite jiems klausimus.

LABIAUSIAI JUOS JAUDINA LAISVĖ.

Kiek tik įmanoma, leiskite jiems rinktis patiems.

Tyrimai rodo, kad jie keičiasi...

FIZIŠKAI

- Sunkiau užmigti iki vienuoliktos valandos vakaro.
- Jie turi kasdien miegoti po devynias valandas ir vieną valandą sportuoti.
- Mergaitės jau tikriausiai pasiekusios suaugusiųjų ūgį, jų kūnas taip pat visiškai subrendęs.
- Berniukai gali augti toliau, didėja jų raumenų masė, atsiranda vis daugiau plaukų ant kūno ir veido.

PROTIŠKAI

- Gali pasireikšti pirmieji išminties daigeliai (nuo septyniolikos iki dvidešimt vienu).
- Gali perdėtai romantizuoti arba pernelyg tragiškai matyti situaciją.
- Atvirai diskutuoja apie dabartinius pasaulio įvykius ir socialines problemas.
- Sugeba spręsti sudėtingas, daugiapakopias problemas.

EMOCIŠKAI

- Tampa emociškai stabilesni, bet jiems vis dar reikia palaikymo ir meilės.
- Dažnai itin domisi kokia nors savita sritimi.
- Vertina sąžiningumą sau pačiam.
- Dažnai imasi iniciatyvos, vadovaudamiesi asmeniniais interesais.

KITAIP MEZGA SANTYKIUS

- Labiau domisi seksualumu (64 proc. paauglių teigia, kad yra seksualiai aktyvūs).
- Skiria vis mažiau laiko šeimai.
- Nori patys priimti asmeninius sprendimus.
- Gerbia kitų nuomonę ir sugeba ieškoti kompromiso.
- Lengviau bendrauja su suaugusiais.

Parengė psichologė Kristina Vainienė pagal Josh Shipp. Suaugusiųjų gidas po paauglių pasaulį.

Kaip suprasti jų elgesį, išugdyti tvirtą pasitikėjimą ir užauginti garbingą suaugusįjį. Vaga 2018. 123-127 p.